

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 2. De prima petitionis oratione dominicæ, cui Superbia opponitur.
Sanctificetur nomen tuum. Primæ petitioni prima se opponit superbia.
Quod illa petit, hoc ista impetit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

FRANZ 82. in
Luan.

temptu pecuniarum ad eleemosynas, & de eleemosynis ad contemptum pecuniarum. S. Joannes Chrysolost. Dans, inquit, eleemosynam sicut oportet dare, dicit aspernari divitias: Qui pecunias didicit aspernari, malorum radicem excidit: itaq; non minus accipit quam praeferat beneficium, non eo solum quod debitum & retributio sit eleemosyna reposita, verum & quod anima sapiens & alta fiat & divites. Qui dat eleemosynam dicit non admirari pecunias, neq; aurum. Hac autem instructus mente

Hom. 36.
ad pop.

maximum in caelum ascendendi principium accipit, & innumeras contentiones, & litis, & invidia, & tristitia sustulit occasiones; Atque in unum multa contrahens: Cum velit pauper fieri, sus purgas oculos anima. Quasi diceret, quod purgatus animae oculus contulit acquirendae paupertatis: hoc acquisita paupertas refert oculo animae magis ac magis semper purgando.

De his vide plura, Verbo Eleemosyna, in hac & sequenti parte.

HAC Hebdomada, quae supersunt consideranda ex sermone Domini, referuntur ad septem Petitiones Orationis Dominicae, ibidem expressas, quibus quia singula vitia quae dicuntur capitalia opponuntur; ex hac potissimum oppositione veritates practicae deducuntur.

FERIA SECUNDA.

DE PRIMA PETITIONE ORATIONIS DOMINICAE, CUI SUPERBIA OPPONITUR.

Sanctificetur nomen tuum. Matth. 6. & Luc. 13.

VERITAS PRACTICA.

Primae petitioni prima se opponit superbia; quod illa petit, hoc illa impetit.

RATIO EST, Quia quid prima petitio petit, est, ut ante omnia divinum celebratur nomen.

Atqui hoc prima impetit & expugnat superbia.

Ergo prima petitionis prima se opponit: & quod illa recte petit, illa directe impetit. Unde profecto est, ut, quam sit damnosa superbia, manifestum agnoscat.

I. PUNCTUM.

IN duobus Evangelij locis ac diversis, ut putatur, temporibus, pronuntiata est haec celestis & divina oratio, quae Domini seu Dominica nuncupatur. Primum quidem hic continuans suum sermonem Dominus, tunc vero post interrogatus de orandi modo, sic ubiq; nos idem edocet, Cum oratis dicitis, Pater noster qui es in caelis, Sanctificetur nomen tuum. Haec est prima petitio de qua prius quam mediteris, agnosce hic & venerare in Christo Domino tria illa notissima Divinitatis attributa, quorum primum est Bonitas quae in eo apparet, quod ita particulatim & distincte nos docere voluerit quid esset orandum. Secundum est Sapientia quae relucet in admira-

LUC. 13.

bili structura huius orationis, in qua & precatio bonorum, & deprecatio malorum tali ordine connectuntur, ut quae sunt potiora, praecedant; & sic paucis omnia verbis comprehendantur, nihil ut desit petendum, quod non in aliqua petitionum includatur. Tertium est Potentia quam manifeste declarat, promittendo certum huic orationi effectum, dummodo sincere, ex animo, & non fictè pronuntietur. Non enim omnes sincere orant, non omnes ex animo volunt quod ore postulant, aliud ore petunt, & aliud corde appetunt. Septem nequitiae sunt in corde viri, ut ait Sapiens, id est septem capitalia vitia quae septem petitionibus huius orationis dominicae sic opponuntur, ut vel non sit pronuntianda oratio, vel deponendum vitium. O felicem necessitate deponendi vitij cum quo nec ipsa legitime possit oratio dominica pronuntiar!

Prov. 26.

Ac primae quidem petitioni primum se opponit vitium, nempe superbia, quae hoc ipsum plane expugnat & impetit quod illa petit. Quid est enim quod prima petit petitio, quid est dicere, quid est à Deo petere, cum illi dicitur: Sanctificetur nomen tuum? Expende accuratè, & discere illud esse quod primum est ex omnibus desiderandis optandum & petendum; nempe ut agnoscat Deus ab omnibus, ut ante omnia divinum celebratur nomen, ut de Deo omnes magnifice sentiant & loquantur: ut quàm sit sanctus, quàm

R 2

bo.

Dan. 6.

bonus, quam colendus omnibus innotescat, & revera cum omnes ita colant & prædicent, Tremiscant & paveant omnes Deum Daniels, ipse est enim Deus vivens & æternus in secula.

Sic dicitur sanctificari nomen Dei, ut interpretatur S. Augustinus, quatenus Dei notitia talis habeatur, ut non nisi sanctus prædicetur & nihil de illo nisi sanctum cogitetur & dicatur. Nihil denique sanctum in unaquaque creatura putetur, nisi ab illo sanctitatem derivet: ac proinde omnis omnium Sanctorum gloria in illum referatur. Adde vero D. Chrysostomus, sic perfectè sanctificari nomen Dei, si per sanctam nostram vitam agnoscat esse sanctus, si nos ita sanctè vivimus, ut ex sanctitate vitæ nostræ agnoscant omnes gentes sanctum esse Deum nostrum, & cum unum colendam S. c. f. s. orabat Sapiens:

Ecl. 36.

Sicut in conspectu agrum sanctificatus es in nobis, sic in conspectu nostro magnificaberis in eis, ut cognoscant te, sicut & nos cognovimus, quoniam non est Deus præter te Domine. Hoc autem dicitur primum esse optandum & petendum, quia hic est finis noster, ut Deum revereamur & colamus:

Is. 43.

hæc ejus gloria propter quam nos condidit: Et omnem, inquit, qui invocat nomen meum, in gloriam meam oravi eum, formavi eum & feci eum. Finis autem ante omnia primum est, quod in mente & intentione habendum est, ut ad illum cetera referantur. Nam ut ait S. Thomas, *Causarum ad invicem ordinarum si prima subtrahatur, necesse est alias subtrahi. Prima autem est causa finalis: Unde & illud vulgare in Ethicis, Finis cognitio, vita humana est ordinata. Sicut sagittæ, quem spectemus scopum habeamus. Cum itaq; sit ille scopus, quo nos omniaque nostra dirigere cum divina gratia debeamus: quid aptius quam hoc primum petere, quam hoc primum exoptare,*

I. 2. q. 1. a. 2.

quam hoc primum & postremum cum Christo dicere: *Pater, clarifica nomen tuum.*

I. 11. 12.

quod hoc primum & postremum cum Christo dicere: *Pater, clarifica nomen tuum.*

II. PUNCTUM.

Ecl. 10.

1. 2. q. 84.

a. 2.

2. 2. q. 162.

a. 7.

ATQVE hoc prima impetit & expugnat superbia.

Primo quidem ut est, *Initium omnis peccati*, quemadmodum dicit Sapiens, & sicut interpretatur D. Thomas in hoc sensu quod in omni peccato peccator prætendat aliquam excellentiam ex qua vel ad quam movetur in peccatum. Est autem talis excellentiæ prætentio maxime propria superbiæ, quæ proinde dicitur causa & radix omnis peccati ex parte aversionis à Deo; sicut

cupiditas ex parte conversionis ad Creaturas. Cum itaque omnia in genere peccata, & unumquodque in particulari obstent quo minus sanctificetur non è Domini, quo à nobis modo sanctificari debet; de hoc rectè dicitur huic petitioni primam sese opponere superbiam, quæ prima est in omni peccato, unde & Tobias filius: *Superbiam nunquam in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas, in ipsa enim initium sumpsit omnis perditio.*

Tob. 4.

Deinde verò strictius considerata superbia, ut est speciale peccatum, expugnat & impetit quod dictum est, de sanctificando Dei nomine: quia cum sit inordinatus propriæ excellentiæ appetitus, sic movet hominem ad sui nominis celebrationem & commendationem, ut primum id sit quod superbus desideret, quod prætendat, quod pro fine habeat, & quod primum à Deo peteret, si auderet: *Celebrimus nomen nostrum: FACIAMUS nobis nomen, & in cælum conscendam: ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimi.* Hi sunt proprii motus superbiæ qui nulla habita ratione sanctificandi divini nominis, unum superbi quem movent hominis nomen & exultationem prætendunt evadere & celebrare. Quod quidem non modò non est sanctificare & prædicare nomen Domini, quod primum petebatur in oratione dominicæ, sed è contra manifestè est sese opponere illi divino nomini prædicando, quatenus inordinatè id prætenditur vel tanquam finis operum, vel in modo ardentiori expectandæ propriæ gloriæ, vel ex alia denique circumstantia quæ ordinariè comitatur hunc inordinatum propriæ excellentiæ appetitum: unde præclare Sapiens, *Initium superbiæ est apostatare à Deo.*

Gen. 11.

1. Mach. 5.

1. 14.

Ecl. 10.

2. 2. q. 162.

a. 7.

Ezech. 28.

Id est, ut explicat S. Thomas, hæc est prima superbiæ pars, àficere à Deo, seu quod idem est, revocare hominem à Deo celebrando & colendo, ad se potius celebrandum & colendum. O detestandam superbiam propter quam homini à Deo dicitur, *Cum sis homo, & non Deus, dedisti cor tuum quasi cor Dei!* Expende verba & expavelce.

III. PUNCTUM.

PRIMÆ ergo petitioni prima se opponit superbia & quod illa petit, hoc ista impetit. Quatenus illa divinum ante omnia & in omnibus petit celebrari nomen, atq; illi uni referri quæ debetur gloria: contra verò superbia de solo superbiæ nominis & celebratione cogitet, moveatur, &

omnia

Ose 13.

omnia idcirco moveat. Iuxta pascha sua adimpleri sunt & saturati sunt, & levaverunt corpus & oblitiv sunt mei. Id est, cum ego pascerem eos, cum eis beneficerem, non Pastorem aut Benefactorem respexerunt, sed pascha, sed sua bona & dona que magis dilexerunt quam donantem, & suis naturalibus donis & bonis sic repleti & saturati sunt, ut nihil aliud præter se commendandos & celebrandos cogitarent. Frustra instatuo sensu carnis sue, & non tenens caput ex quo totum corpus, Vide locum Apostoli & compungere quod non modò in indifferentibus & obviis quibusque objectis se superbus respiciat & respiciendum velit magis quam Deum, sed in sanctioribus illis observantibus & piis exercitacionibus, quales sunt Oratio, Eleemosynæ, & Jejunia; tùm ubi maximè Deus esset spectandus, minus sæpe attenditur, & ubi animus magis esset deprimendus, tùm magis exaltatur.

Coloss. 2.

Unde in antecedenti & consequenti sermone textu Dominus, Nesciat, inquit, sinistra tua quid faciat dextera tua, Cum oraveris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostia ora Patrem tuum in abscondito. Cum jejuas, unge caput tuum, & faciem tuam lava, ne videaris hominibus jejuans, sed Patri tuo. Quasi diceret, unum Deum cura cui placeas, & humanam illam complacentiam quæ sese contraherit prorsus abijcias.

Non quasi hominibus placentes, sed Deo qui probat corda nostra. 1. Thess. 1.

Neque id tantùm initio operis præcavendum, sed in medio & extremo fine, nam ut ait sanctus Gregorius, Opera nostra, tribus modis antiquus hostis insequitur, ut videlicet hoc quod rectum coram hominibus agitur, in interni iudicii conspectu vitietur. Aliquando namque intentionem polluit; aliquando in ipsa actione se quasi in itinere opponit, ut cum per propositum mentis se ulterior quisque egreditur, subjuncto latenter vitio quasi ex insiditiis perimatur. Aliquando verò nec intentionem vitiat, nec in itinere supplantat, sed opus bonum in fine illaqueat, quandoque vel a domo cordis, vel ab itinere operis longius recessisse se simulat, tunc ad decipiendum bona actionis terminum astutius expectat. 1. Cor. 13.

Certè quando abessent cætera quæ tam multa sunt ad coercendam superbiam; ista consideratio plurimum valere debet, quod sic impetat & evertat illud primùm omnium nobis à Christo propositum quod desideremus, quod petamus quod impetremus; sicque fiat ut nihil proficit oratio, & forte id tibi possit obijci quod Apostolus: Usque modò non petisti quidquam in nomine Domini. NE nomini meo ascribatur victoria. Habeto illud Joab frequens & familiare, ac vide in 2. parte Dominicam s. post Pascha. 1. Cor. 16. 2. Reg. 12.

FERIA TERTIA.

DE SECUNDA PETITIONE ORATIONIS DOMINICÆ CUI AVARITIA OP- PONITUR.

Adveniat Regnum tuum. Matth. 6.

VERITAS PRACTICA

Qui terrena nimis desiderat, timer potius quàm revera desideret, ut adveniat regnum Dei.

SENSVS EST. Non tantum de desideriis rerum habendarum, sed vel maximè de affectu rei habita & possessa qui quando est vehementior, tunc magis timere facit quàm optare advenitum illius regni quod petendum proponitur.

RATIO EST. Quia quisquis ex depravatione affectus valde timer mortem, timer potius ne adveniat Regnum Dei, quàm revera illud desideret.

Sed qui terrena nimis desiderat, aut qui suu nimis afficitur, valde timer mortem ex depravatione sui affectus.

Ergo & magis timer ne adveniat regnum Dei, quàm verò illud desideret; Quod quia valde est inordinatum, cavendum istud vitium, unde est tanta inordinatio.

I PUNCTUM.

TRIPLEX hic regnum intelligi possit; primum illud de quo dicitur, Regnum Dei intra vos est. Secundum de quo psal-
 Luc. 17. Ps. 21.

lus Scripturæ; Domini est regnum, & ipse

R 3

ipse